

Biografi av Den salige Maria Louise Merkert (1817-1872)

Den salige Maria Louise Merkert ble født den 21. september 1817 i Neisse (da Neiße; pl: Nysa) i

Schlesien (pl: Śląsk), som da var en del av kongeriket Preussen i Tyskland, men som siden 1945 har vært en del av Polen. Nysa ligger i dag i det polske regionen Opole (Województwo opolskie) (ty: Oppeln).

Hun sluttet seg den 27. september 1842 sammen med de tre ledsagerne Clara Wolff (1805-53), Franziska Werner (1817-85) og sin lillesøster Mathilde Merkert (1813-46) til et privat religiøst fellesskap for på egen bekostning å reise rundt og pleie syke i deres hjem uten betaling. Dette regnes som grunnleggelsen av St. Elisabethsøstrene, og Clara Wolff regnes som hovedgrunnlegger og de andre tre som medgrunnleggere.

I 1846 sluttet de seg til Borromeerinnene (Borromäerinnen) (Barmherzige Schwestern vom hl Karl Borromäus) (Congregatio Sororum Misericordiae Sancti Caroli Borromaei – SMCB), som den gangen var selve innbegrepet av en sykepleieorden. Imidlertid forlot Franziska Werner og Maria Merkert denne ordenen igjen i 1850, ettersom de så sitt egentlige kall i en ambulerende sykepleie, mens Borromeerinnene hovedsakelig arbeidet på sykehus.

Sammen med Franziska Werner begynte Maria Merkert på festen for den hellige Elisabeth av Ungarn (som i Tyskland kalles Elisabeth av Thüringen) den 19. november 1850 på nytt med

ambulerende sykepleie i Neisse. Gjennom pleie av syke fant de en særlig kjærlighet til de fattige og til personlig fattigdom. Deres inspirasjon og forbilde var Elisabeth av Ungarns liv og virke, og de valgte denne fransiskanertertiaren, som hadde en så stor kjærlighet til Gud og de nødlidende, til sin vernehelgen, og de ga sitt ordenssamfunn navn etter henne, St. Elisabeth-foreningen.

Maria Markert overtok nå ledelsen av det nyoppståtte fellesskapet. I dette støtte hun delvis på motstand, fordi man betraktet henne som en uttrådt Borromeerinne, som satte det gode arbeidet til denne ordenen i byen i fare. Ettersom sognemenigheten ikke støttet henne, arbeidet hun sammen med byforvaltningen. Borgermesteren opprettet et styre som ga søsterfellesskapet en rettslig form, forvaltet innsamlede midler og gjorde det lettere å foreta eksterne grunnleggelser. Gjennom dette ble søstrene kjent og vant allmenn anseelse.

Fyrstebiskopen av Breslau (nå Wroclaw), Heinrich Förster, anerkjente den 4. september 1859 St. Elisabeth-foreningen som et kirkelig fellesskap. Foreningen hadde da mer enn seksti medlemmer i tretten grunnleggelser. Hennes medsøstre valgte enstemmig Maria Merkert som den første generalsuperiorinnen, og fyrstebiskopen stadfestet henne i dette embetet den 27. desember 1859. En slik anerkjennelse forutsatte en solid religiøs

organisasjon, så et novisiat ble opprettet i henhold til de statuttene som ble innlevert. Året etter avla de 24 eldste søstrene sine tre religiøse løfter.

En sogneprest som kjente Maria Merkert godt, skrev om henne: «For øvrig kunne jeg ikke tenke meg noen blant søstrene som egner seg bedre til generalsuperiorinne enn søster Maria Merkert. Hun er oppglødd av en stor kjærlighet til de fattige og syke, hun forsømmer seg selv for å kunne hjelpe andre, hun er klok og dyktig i de vanskeligste situasjoner, hun nyter en høy aktelse og kjærlighet blant alle søstrene og utøver et ubetinget herredømme over alle. Det er hennes fortjeneste, nest etter Guds nåde, at St. Elisabeth-foreningen har utviklet seg på denne måten».

Søsterfelleskapet fikk den 8. juni 1860 nye kirkelige statutter, og hun trengte ikke lenger hjelp fra styret i byforvaltningen i Neisse. Selv om hun ble presset til å flytte hovedsetet for felleskapet til bispesetet i Breslau, beholdt hun det i Neisse og bygde der et representativt moderhus. Det ble innviet den 21. november 1865. Som ansvarlig organ for St. Elisabeth-foreningens sosiale arbeid grunnla hun den 8. januar 1864 Die Katholische Wohltätigkeitsanstalt zur heiligen Elisabeth (KWA).

Like etter brøt den tysk-danske krigen ut, og Elisabethsøstrene hørte til de første katolske ordensfolkene som pleide de sårede. På grunn av

deres innsats anerkjente den prøyssiske kongen Vilhelm I (1861-88; keiser fra 1871) den 23. mai 1864 KWA som juridisk person. Under Marias ledelse utvidet kongregasjonen sitt arbeidsfelt også ut over den ambulerende sykepleien, og det ble åpnet hospitaler, barnehjem, barnehager, gamlehjem og husholdningsskoler.

På grunn av Elisabethsøstrenes sterke vekst og ettersom de også begynte å bre seg ut over Preussens grenser og bli internasjonale, begynte Maria Merkert også å arbeide for å få pavelig anerkjennelse. Den 7. juni 1871 fikk kongregasjonen sitt Decretum Laudis («rosende dekret») av den salige pave Pius IX (1846-78) som et første skritt på veien til endelig pavelig anerkjennelse. Den endelige pavelige godkjennelsen av 26. januar 1887 gjorde Elisabethsøstrene til en kongregasjon av pavelig rett. Den hellige Stol godkjente deres konstitusjoner den 26. april 1898.

Siden rundt 1866 led Maria av en leversykdom, som forverret seg kraftig i 1872. Hun døde den 14. november 1872 i hellighets ry i en alder av 55 år. Folk omtalte henne som «alles kjære mor», og ettertiden kalte henne «den schlesiske samaritanerinne». Hun hadde viet sitt liv til apostolisk og karitativ virksomhet, og hun så Kristus i de fattigste, syke, foreldreløse barn og døende. Hun møtte alle vanskeligheter med

tapperhet og overgivelse til Guds vilje. Hun minnes som et eksempel på levende tro, bønn, lydighet mot Guds vilje og iver i apostolisk virksomhet.

Den 16. juli 1964 ble de jordiske restene av Maria Merkert og Franziska Werner overført til krypten i kirken St. Jakob og St. Agnes i Nysa (Neisse). Den 19. september 1998 ble de bisatt i et sidekapell i denne kirken. Den 19. februar 1985 åpnet biskop Alfons Nossol av Opole (Oppeln) saligkåringprosessen for Maria Merkert på bispedømmenivå.

Den 20. desember 2004 ble hennes «heroiske dyder» anerkjent av pave Johannes Paul II (1979-2005) og hun fikk tittelen Venerabilis («Ærverdige»). Den 1. juni 2007 undertegnet pave Benedikt XVI dekretet fra Helligkåringkongregasjonen som godkjente et mirakel på hennes forbønn. Hun ble saligkåret søndag den 30. september 2007 i Nysa, byen hvor hun ble født, døpt og levde sitt liv i bønn og tjeneste for de syke og mest trengende. Som vanlig under dette pontifikatet ble seremonien ikke ledet av paven selv, men av hans representant, i dette tilfelle kardinal José Saraiva Martins CMF, prefekt for Helligkåringkongregasjonen i Vatikanet. Erkebiskop Alfons Nossol av Opole, som har innehatt sitt embete siden 1977, holdt prekenen. Marias minnedag er dødsdagen 14. november, fem dager før festen for den hellige Elisabeth av Ungarn.

Ved sin død etterlot Maria Merkert seg en kirkelig og statlig anerkjent kongregasjon, som hadde vokst fra de fire søstrene i 1842 til over 440 søstre i 87 grunnleggelser. Og den fortsatte å vokse. I 1875 var de blitt 468, og etter en tilbakegang på grunn av den såkalte Kulturkampen i Tyskland steg antallet søstre rundt år 1900 til nesten 2.000. Antallet nådde sitt høyeste nivå i 1939 før utbruddet av Andre verdenskrig med mer enn 4.800 søstre. Etter det har medlemstallet gått tilbake og ligger i dag på rundt 1.200 i 180 hus. Søstrene arbeider for tiden i Polen, Tyskland, Tsjekkia, Italia, Danmark, Sverige, Norge, Israel, Palestina, Brasil, Russland, Litauen, Ukraina, Georgia, Bolivia, Kasakhstan, Paraguay, Ungarn og Tanzania.

Moderhuset ble i 1890 flyttet fra Neisse til Breslau, men på grunn av fordrivelsen av de tyske søstrene etter Andre verdenskrig kom de til Reinbek ved Hamburg. For å bedre å ivareta kongregasjonens internasjonale innretning flyttet generalledelsen i 1974 sitt sete til Roma.

Kongregasjonen har engasjert seg i ulike apostolater, som for eksempel omsorg for funksjonshemmede barn, arbeid på sykehus, i kirkelig tjeneste, i tjenesten for eldre, ensomme og fattige, i den kristne oppdragelsen av barn og ungdom og katekese. Kongregasjonen har også en lang og ærerik historie i skandinaviske områder.

De har siden kalt seg «St. Elisabethsøstrenes Kongregasjonen» (Congregatio Sororum a Sancta Elisabeth – CSSE).

Kilde: www.katolsk.no